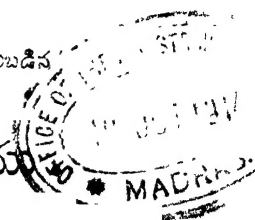




శ్రీ రస్తు.

అదివిధ సూరన్నకవివరునిచే విరచింపబడిన

శ్రీ రామ దండక ము



మత్రిలోకిని వేశాహ్మసీ కేశకోట్యర్కసంకాశ దామో
దరాభక్తదత్తాదరా విశ్వవిశ్వంభరా పూర్వగీర్వాణదోర్గర్వనిర్వాహణ
యార్తరక్షాచణా యాదినారాయణా లీలముఖ బాలమున్నీటిలో మేటిలె
ల్లివిపై ధీవిమైచిల్వరా మెత్తపై నత్తమిల్లంగనింద్రాధి బృందారకుల్వచ్చి
వందారుమందారు నిన్దారువీక్షించి సౌఖ్యంబపేక్షించి లోకతయ్రతాస
కృదావణపాపితో పద్యివంబుల్ బ్రశంసించినన్ దజ్జఘంసాప్రియ
త్నంబు చింతించిరాత్రించరుత్ పిచ్చులింపన్నిలింపాళి కోర్కెల్ ఫలింప
స్పృహితీస్వయంబు స్పృహితీంబుగా జేయనీపాదశస్యంబ నమ్మవహూభర్త
కున్తెరి సంహర్తకున్ గాల్కి చంద్రమఃకీర్తికి న్నట్టివైపుట్టి పితౌజ్జచే
గాళివుతౌభ్యరంబు ధ్ధరింపంగ చంచద్ధనుష్కలై బధగోభాంగుల్లతా
బులై నీవు సౌమిత్రీమున్వచ్చుచుండంగ ఘోరాటవిన్బాటకడ్డెనచో హ
టకాదీంద్రాధై ర్యుండవై వేటకామన్వలెన్దాట కానామనై శాట కాన్తా
మ్యంగింటణంగింపవేద్యంపవేయాను బాహుస్మహోగాహ్రీవోత్సాహువ
క్షుణ్ణలీలగ్నినారాచ మూతీచుమధ్యే సముద్రస్థితుసేయ వేతోయనె
మానిమూగాస్తరా యంబునీనంతటన్గత మాఖ్యర్వి రాట్కూకుదత్స
దరేణుండవై యావిదేహావనీజాని యాస్థానిత్రైయంబ కేహ్వాసనోన్మా
లసం బోలిగావించి పాణాకృతత్మాతనూజుండవై నై భవనీవిడొజుండవై
నిస్తులాభ్యున్నతింబర్వి రాదోర్విరాజత్స మిదోరపారశ్వధ మూరధారా

హతక్షత్రియారాముడౌ రాముడేతెంచిన హర్యవార్యసుర చౌర్య
 వత్కర్తవీర్యార్జునోదగ్గి బాహుసహసగ్నిచ్చితా పూర్వదుర్వారదోర్ల
 ర్వము బూర్వపక్షంబుగావించి యాలోదశస్యందనక్షూదుని భూతచేత
 చేతఃపరీతాపుగావించి ధాత్రీపురస్తీమనీ నూపురంబానయోధ్యా పురం
 బుంబ్రవేసించి సీతాసమేతుండవై యుండ భర్తృప్రణా శై కసంపాదన
 ప్రక్రియాహేతురాశ్యేంది చాలిష్కైకొన్నకై కేయి చేసీకువట్టాభిషేకా
 స్తరామక్రియా యాసముగ్ధాననావాసము జేకుర నాశ్యసామాన్య
 సౌజన్య ధన్యాంతరంగుండవై తండ్రికిన్పంపుగావించు టల్లలి
 నానన్దమొందించుట ల్లమునిన్విశ్వ విశ్వంభరాభారథౌ రేయగావించుట
 లేలుకార్యంబు లీమూడు నాకంచు తత్కాలజన్యానిదం పూర్వకౌతూ
 హాలోద్భాసివై బాసవాలోలి కన్నారచీరల్ జడల్లాల్పిసామితియిం
 ధారుణీపుత్రియందోడ రాచిత్రీకూటాద్రీయం దుస్ఫరద్వాజపుణ్యశ్రీ
 మక్షోణి కొన్నాళ్లువర్తిచినీవంతట సింహశాహుల రక్షశ్శరణ్యంబగు
 దండకారణ్యముంజేరి నిర్వక్రిదోర్వక్రి మప్రక్రిమశ్రీ సనాధున్విరా
 ధు కృతాంతాతిథింజేయ వేచుప్పనాతిన్ని శాతోగ్రహేతిస్సమాత్రా
 స్యవై రూప్యగావింప తద్ధాణకర్ణద్వయీదారణం బాఖరాదితీరక్షోవ
 ధవక్రియా కారణంబై బ్రవర్తిలైదాన జనన్ధానవాసుల్లు వికాంతి
 భాసుల్ సరాదుల్ ఖరాదుల్ గదాజట్టససానబాణా సనాద్యాయుధో
 పేతులై సాహసస్పీతులై దొమ్మినిగ్రమ్మనొక్కు మృడిన్సంగరక్షోణిర
 క్షోవరస్థూలవక్షోరరక్షోజడక్షోరుర మ్యాప్రముల్పింజపింజంటగా నేసి
 ఖండింపవేయొక్క వింటస్పహుక్రవ్య భుక్కుంత నాశవృక్షోల్లుంత నా
 కుంత నారాచముల్పావి యుష్మత్సముద్గంధ కోదండపాండిత్యమాఖండ
 లాదుల్కు రంబబ్బరంబొందుచున్నంగి నుప్పొంగికై వారముల్నేయమా
 యాకురంగాకృతి రావణప్రీతుం జౌచుమారీచుడే తేరసీతాప్రియ
 త్నంబున్ దక్షిణ్యక్షాపరాయత్త చిత్తుండవై సీవువెల్లెన్ దశాస్యండుసీ
 తాసతిగొందు లంకాపురంబున్ప్రవేశించె నీవంతమాకీచు దున్నాదితరి

గజాలాసమీపంబున జానకింగానకార్తి శరారులు రాదుల రణ్యం
 శుజాలాశరణ్యంబ రణ్యంబగణ్యంబు లేవేళలన్వ్యాళ శార్దుల శుండాల
 ముల్ హతటిదాత్రిహమానసాహ్లాద సంధాత్రిహ పేయసి క్వాసియం
 చాయరణ్యాని నీవాధరణ్యాత్మజ న్వేత్కుచు రావణోత్కృత్తకా
 యున్ జటాయున్నిరీక్షించి నీవాకబంధుంబడంజెండి లోకైకబంధుండవై
 పొల్చియిందింది రాజీనరాజీవరాజీవరామోదసంపాదింపాసర స్తీరదే
 శంబున నైత్రితోమైత్రిగావించి వాలిన్మహా సత్వశాలి సముచ్చండ
 కాండాహతిజెండ వేచండ వేదండము జెండుపంచాస్యముం బోలిసి
 వంతట భానుమత్సానుని గీశభద్రాననానీనుని జేసిన్ న్నానైభూ
 సుతాన్వేశార్థంబు శాఖామృగాధీశు లస్పంపువేళ మహావేగవంతు
 హనూమంతుదద్దక్షిణా శాపిదేశంబు వెన్నున్ని తొగించిన వాయు
 సూనుండు భూభృన్ద్యక్కర్కరాబీమలీడాకితా భ్రంకమాకభ్రీపీచీ
 సమీచీసవారాంసిధిఁఫంగునన్ దాటి లంకాపురోద్యానమద్యంబున
 గూరినకంచరించరికాలకోపేతసీతన్నిరీక్షించిపాతారవింజోలినీతా
 రవిందాశ్యచోరవిన్యంబునానన్ద మొద్దించియంతస్థతో ద్యానవిద్యాన
 గుండౌచుక్షేపాకరాశానోగ్రాహవాహాయనకంచరల్గల్వనతూడి
 రక్షోబలా భ్యక్షులేతెంచియద్వైతిమై హత్తిదండత్తిన్ బిండిబిండై స
 ముత్తుంగమాతంగశతాంగంబులు నజ్జన ముల్నుగ్గునుగైశురంగంబు
 లుక్కుజెక్కజెడైభటంగంబులున్న పైగూలనీలీదత్తైస్యము భూత
 చైతన్యము జేసి యుద్వేలకోలాహలాభీలహేలాశముల్లాసియైయక్షునిం
 జెండుజెండాడిత్రైయక్షవీక్షాశుక్షణ్యపేక్షాకృదుత్తాలవాలాగ్రబద్ధాం
 శుకప్రిస్పరద్విస్ఫులింగచ్ఛటాభీలకీలాకరాశాన్నిలంకాపురాగారముల్బు
 స్మసత్కారము న్దేసివేశంతముబోలెతానానరస్వంతముందాటి నిన్దాం
 చిలంకాపురోద్యాన మధ్యస్థితాందాన నీసంస్థతాంత్యద్వి యోగవ్య
 ధా క్షిప్రగ్రాతీంవిదేహేస్త్రిపుత్రిమహాశ్యంఃఘూర్తంస యంచ సభా

మాధురీశ్రీధురీ ణోక్తులన్నిన్నవింపంగ తత్తాద్యగుర్యసు తాక్షేమవార
ర్త్ చెవుల్ సోకగాదు స్త రోదన్మ దుల్లంఘనాజాంఘికః స్వామినః కా
ర్యసంధిస్సయాస్సమర్థ స్వదన్యస్తవ యారక్షితోహం మదీయానుజో
యం పునర్హరిదశ్వాన్యవా యశ్చయంచాంజనేయుం ససాహాయ్యబా
హుబలాజేయునా శ్లేష సంభావనామోదధారేయు గావింపవేరావణశ్రీ
కచాకర్షణ ప్రక్రియా హేతువున్గురిరక్షశ్చము పేతరాత్మేతువున్వా
సరా సికజీవాతువు నేనెతువున్గట్టియుల్లం ఘితాంబోధివై నీవు లీలనువే
లంబుపై నిల్వదుద్దాంత కల్పంతవేళా సముజ్జ్వంభితాంభోదని ర్జాడ్యగ
ర్జారవోదారరక్షోభట క్షోభకృద్ధీర హుంకారముల్మీరకై చేవ సుగ్రీవ
సీలాంజనే యాంగదాదుల్మయమౌళన వ్రాతమాయాతమి ప్రిసహ
సాగ్రింశుల త్వే శ జ్వంభించి ని శ్శంకలంకా

పురద్వారక వాటచ్చటోత్పాటనంబుద్భూటోపతంజేయుడుం
డిత్యపత్యాంగనాగర్భనిశ్భేదనం పాటబల్పోటరుల్వీట ధూమాక్ష
యాపాక్షకుమ్భప్రహస్తుల్మహాపార్శ్వదేవాం తకస్ఫులజంఘాతికాయే
స్త్రీజిత్కుంభ కర్ణాగ్నివర్ణులై తాశ్చర్యనానా విధానూనమాయా వి
ధానావధా నుల్మహాయాతు ధానుల్గదాపట్టసప్రాసబాణా సనాద్యాయు
ధోపేతులై సాహసస్సీతులై భేరి కాతమ్మటంబుల్ధరన్మోయనిరైపులకా
త్వంగ దుత్తుంగరంగచ్చ తాంగంబులున్ బృంహీమాణే భముల్ ప్రే
షమాణాశ్వముల్యాసవత్రాసకృద్ధోర హుంకార దుర్వార రక్షోభ
టాక్షాహిణల్లాల్వ నేతేంచిదండతత్తాద్య గుత్తాల కాలధ్వజాభీల
వాలాని పాశ్యుల్బహుకృవ్య భుగ్భీమసంగ్రామధాటీస మాటీకను
ల్పూర్వగీర్వాణ దుర్వారగర్వా స్థకారగ్రహగ్రామఃఖల్యాస రాగ్రేస
రుత్కేసరుల్బలై పెల్లాచ్చుచున్ దోకల్లార్చుచున్ స్థూలశైలంబులన్
సాలజాలం బులన్వర్మముల్దించుచున్వర్మముల్ నొంచుచున్గండశైలంబు
లన్ జండశూలంబులన్ దండిశాలంబులన్ భిండివాలంబులన్ బిండిగా
వింపుచున్ దీర్ఘమతే భమైశీర్షరధ్యనృజంబై దళ దైత్యవక్షోన్సంజంబై గళ

దక్షిణాధారాదురంబై పతతేతనం బై తృటత్వందనంబై సదాభక్త
 పూర్వామిమాస్వాదమేద స్విభేతాశమై కాకఘూకస్వనాభీలమైనంగర
 ప్సాంగణంబాస్పగాబోహనర్పంగశాతానుల న్వాఙ్వితానుల జేయు
 చున్గండ్ర గొడ్డళ్లచేగండణంగింపుచు శక్తుల జెండినిశ్శక్తులంజేయు
 చు బాకుల దేకువల్మాపుచు జవ్వల గొవ్వణంగింపుచున్
 దూపులన్ రూపుమాయింపుచున్ చెక్కులై చెక్కులున్ ప్రక్కలైన్
 క్కులున్ ముక్కలై పిక్కలున్ వమ్ములై యెమ్ములున్ వాములై మో
 ములు తున్నలైపున్నులై పోవులై పేవులు కొండలై కండలుం
 డంగవారీక్రియవంత గాకొంత సేపీడులేకీడబోకుధర్తి యధవై యా
 త్యము జూపిసంగామ రంగంబునన్నీల్లిన న్వాఙ్విచారైచ్చెవులోకగా
 నాద్యధారోత్పత్తిష్ణన్నీకీలా కృత్తిదొక్కువడ్డట్టికాలాపీఠీతి గదా
 తాడితస్థూలాలశాద్దూలలీలనటోత్పాటనకృద్ధకంఠీరజేన్ద్రంబుపోల్కి
 స్పృణ్ణీష్టకుంభద్విపేన్ద్రం బుచందంబున మృత్యునక్త్రుధాన ర్తిత
 భ్రాకుటీ దుర్నిరీక్షాస్యడై పజ్జికంకుండకుంఠోద్ధతింబేన్చి యారాశశ
 ధ్వస్తిసింహంబహిక్లిష్ట తార్క్ష్యంబజాకాంతశాద్దూలమైయెన్ద్రగంబేమన
 స్వచ్చు నిన్నాన్లకున్వంతవా రైచ్చెవులోకనేదు స్తరోదన్వ దుల్లంఘ
 నంపాగదేదేవతాయక్ష గన్ధర్వసిద్ధోరగా జేయనిర్వక్రిదోన్వక్రిమన్
 క్రిమపిస్ఫుటామద్భటాఢధమాయోధతా స్సంగరేన్ద్ర తామర్కై
 ర్మర్మ్యక్తిక్షైన్ద్రీకృత్తోతికాయోహతో మేఘనాథోహృతస్థూలజం ఘో
 మృతకుంభకర్ణోధిగస్తద్భజావి క్రిమాధత్యమం చున్విజృంభించిసా
 త్రామణా నేకఽస్థూలశుండాధదో స్తంభబంభ్రమ్యమాణస్ఫురచ్ఛం
 ద్ర హాసన్విభాంకూరముల్లిక్కుల నిక్కుటిల్లంగరూపింపుచు వాస
 వుద్రాస మొందించినీలికింజాలిపుట్టించితి తానన్దానన్దగ్నగా
 విందితి రక్కసున్మృక్క వోజేసితిన్నీల రాతున్లెణంగించితిన్లాలిదూలించి
 తి లిబ్ధిరాయుబ్బణంగించితి రుద్రునిన్విసృన్చదునింజేసితిన్విక్రి
 మోక్షిన్లై లాసకై లంబులు జంభభికుంభికుంభ చ తుర్దంతకుంత్రజో

ద్యక్తి-ణంబుల్ మరుత్తిన్ద గంధర్వ దోర్గర్వ నిర్వాహణ ప్రక్రియాకర్త
 రంబుల్ జయశ్రీప్రియంభావుకంబుల్ మహియోమదీ యోగిదోస్తం
 భముల్ నాకుమర్యైశులున్గిశులు లక్ష్మమాన్మల్లూ కొక్కకోలం
 బ్లవంశేందుల౯ ద్విత్రికాండంబుల౯ లక్ష్మణ౯ పంచశస్త్రంబుల౯
 రాఘవు౯ వేల్మిడి౯ దున్మిదూటాడెదన్వీకనస్తోక నల్మీకనిద్యాణకదూర్తి
 జముల్బినియస్మన్నిపంగస్థితకృరనారాచమల్ శాత్రువపాణివాత్యాజి
 ఘాంసంభవివల్ల వేయంచుచంచత్కృపాణీతనుతాణితుణీరబాణాసన
 భ్రాజితస్యందనారూఢుడై కాలకేతుంచుసారధ్యముంజేయనాశాన్తభూ
 భృద్భిదాచుంచుచంచస్మహాభేరికాభూరిభాంకారముంబిఘ్నేంకారముల్
 చాపతం కారముల్ సాంయుగీనానురాద్యక్ష హంకారముంబుందరోర్వీ
 ధిదుర్ధర్వ సంఘర్షణా ఘూర్ణమానార్ణవంబై బ్రవర్తిల్లకల్పాంతవేళార
 ణద్మాధపాద్యుధధక్కాధ మత్కార ధిక్కాఢిఘోరాట్ట హాసారవా
 సహ్యుడై పోల్చిధావత్సుషేణంత్రీ సద్భాసుపుత్రానికృత్తర్ష భంభిన్న
 వక్షోగవాక్షంపరాభూతనీలాంగదంభీతవాతా త్మజాతంకరిష్యామిసై
 న్యంరథంచోతయాహ్ని యరథ్యాని మాంత్సూతయంచు రణత్రీస్త
 దై తేయ వృత్సాగ్వసధ్వాంత విధ్వంసనాంభోజనీనాయకం బుల్లయో
 త్సహాసంధాయకంబుల్మహాసాయకంబుల్ బ్రయోగింపుచు దాని
 న్సంగరాటోపనిర్ముక్తు తారాసుతు రక్తధారాపుతు జాంబవంతు
 న్భయవ్యాకులస్వాంతున్నీలుస్సమిజ్జాడ్యకీలు సుషేణంతను కౌన్త
 బాణుష్ణవాక్షుస్సరక్షున్లవక్షు నలున్వీతసంగ్రామకోలాహలు జేసి
 సైన్యాంతర శ్రాంతరధ్యంబుల౯ గేతనచ్చాయసంవాదితోష్ణంబులం
 జేయుచున్ జాయుచుండంగ నీవంతసంక్రిందనస్యందనంబై క్షిత్వంగ
 చ్చతాంగస్థలిజ్ఞాపనక్షత్రవైక్లస్యసంపాదిశుం జాభదోకుండలిభూత
 కోదండనిర్ముక్తపుంభానుపుంభోరు నీరంభినారాచఘోర తదుత్ప్రేర
 శ్రాంతిన్లన్ని రోధించితస్మస్తముల్ హస్తముల్ముక్కులు జెక్కుల౯
 జెక్కుగావింపుచు శాకినీధాకినీభూతభేతాళగోలున్విద్యంభిపగా దేవ

తామానవాదృష్ట పూర్వాహవక్రీడమై యీడులేకీడబోకేడ హోరా
త్రముల్బోరి మంఠోదరీకంఠ సూత్రీచ్ఛిదాసాధు వై ధాత్రీకాండంబు
నన్ జండదోగ్ధండమోఘీకృతై రానణ్ రావణ్ దృంపవేనిర్జరుల్ ససం
తసిల్లంగవిద్యాధరుల్ జేవ్వున్ నందంగగన్ధర్వులుప్పొంగ యత్సుల్బృద్ధింప
సాధ్యుల్బరీతోష మొందంగనీవంతటన్ గుమ్మకర్ణానుజన్ భానుమత్సూ
నుకిష్కింధకుంబోలి యాలంకకుంరాజు గావించిబందీకృతానేక విద్యా
ధరీసాధ్యశాతోదరీకిన్నరీభేచరీ హృత్పరీతాపముంబాపిలోకాప వాద
క్రియాశంకయుష్మత్ప్రయత్నంబుచేతన్ సాదజౌచ్చితదృష్టహ్ని పాతి
వ్రతీద్యోధునీసాధునీరాపుతిం జేయునీతామహాదేవితో పుష్పకంబెక్కి
విధ్వస్త మస్తంపిహస్తంవిదీర్ణేన్ద్రజిత్కుంభకర్ణాన్ని వర్ణంకబంధర్తశాస్య
కృతానేక భేతాళలాస్యంమ దీయాహవపాంగణంపశ్యనీతేయటంచున్
ధరాపుత్రీకిన్ జూపుచున్వచ్చి నానాద్విషజ్వాలతూల వ్రజాలాళమైనట్టి
సాకేతమున్ జేరియద్యద్దిదృక్షాసమాయాతపారాంగనా వ్రాతసానస్తచ
క్షుర్గళ ద్బాష్పకంబై న యాపుష్పకంబత్త రిండిగ్గికౌసల్యకున్ కకుం
దత్సుమితామహాదేవికిన్మోక్తి క్కిలోకత్రయస్తుత్యసాభాత్రవిభాజిత
భాత్రలన్ సర్వసర్వంసహాధూర్వహాజాను బాహుద్వయింకౌగిటంజే
ర్చియారీతులన్భ్రాత్రలన్మాతల శ్లాతుకాంబోధి నోలాచ్చినీతామహాదేవి
తోచన్ సుఖాంభోధి నోలాడు నిన్నెన్ననీవన్న నీవన్ ఫణీట్టన్ముఖాదుల్
సుతుల్నేయగా లేరునిన్నెన్ననేనెం తవాడన్ త్వదీయాంఘ్రిదాసాను దా
సుండనన్నంగృహ దృష్టినీక్షించిరక్షింపవే రామరాజన్గుణస్తామతుభ్య
న్నమోరామతుభ్య న్నమస్తే నమస్తే నమః॥

శ్రీ రామ దండకము.

స మా స్తము.

మంగు వేంకటరంగనాథరావు
బుక్కు సెల్లరు
గోదావరిజిల్లా కాకినాడ.



10691

